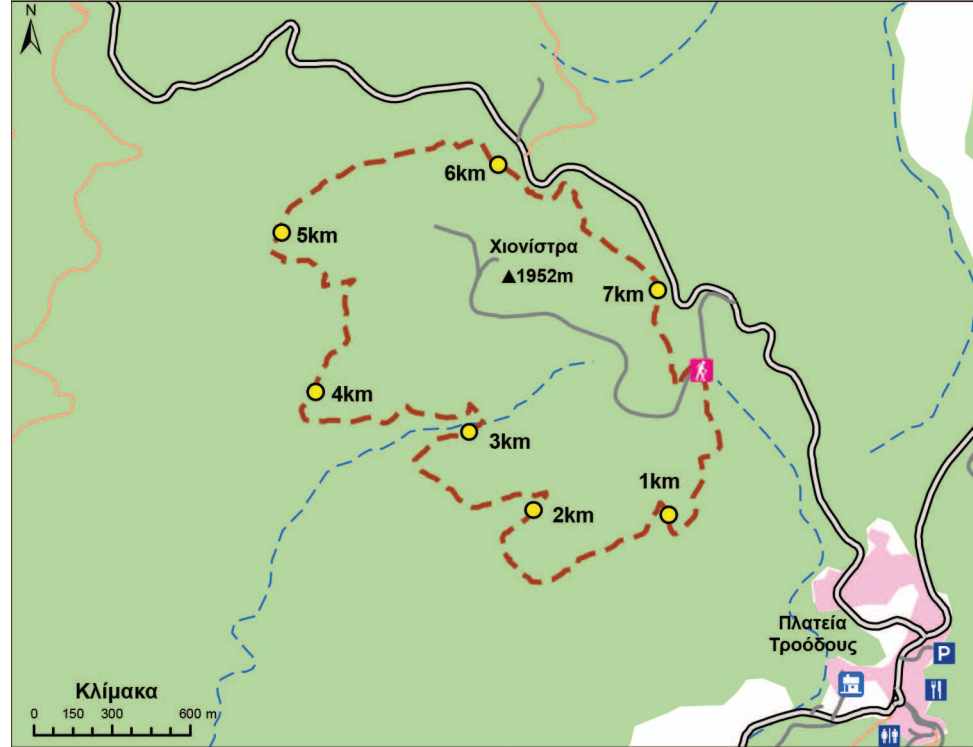

Διαδρομή	7km – κυκλική
Χρόνος διαδρομής	3 ώρες
Βαθμός δυσκολίας	εύκολη μέτρια δύσκολη
Μέγιστο - Ελάχιστο υψόμετρο	1860 – 1820m
Γενική περιγραφή	ομαλή διαδρομή
Αφετηρία	300m από την Πλατεία Τροόδους προς τη Χιονίστρα GPS Coordinates (UTM-WGS84) 488322N/3865628E
Πιο κατάλληλη περίοδος	Μάρτιος - Νοέμβριος
Σημεία προσοχής	κίνδυνος γλιστρήματος
Πόσιμο νερό στη διαδρομή	όχι

Γενικά

Το μονοπάτι *Άρτεμις* βρίσκεται στην κορυφή του Εθνικού Δασικού Πάρκου (ΕΔΠ) Τροόδους, της σημαντικότερης ίσως φυσικής περιοχής της Κύπρου. Πρόκειται για τον ψηλότερο ορεινό όγκο του νησιού, που ξεκινά από την ισοϋψή των 700m και φτάνει στα 1951m, στο ψηλότερο σημείο στην περιοχή Χιονίστρα ή Όλυμπος. Στη μεγαλύτερή του έκταση είναι καλυμμένο με φυσική βλάστηση, με τη μαύρη πεύκη (*Pinus nigra*) και τον αόρατο (*Juniperus foeditissima*) να επικρατούν στα μεγαλύτερα υψόμετρα ενώ στα χαμηλότερα ευδοκιμεί η τραχεία πεύκη (*Pinus brutia*) και η λατζιά (*Quercus alnifolia*). Το ΕΔΠ Τροόδους συμπεριλαμβάνεται στις σημαντικότερες περιοχές του πλανήτη για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας (*IUCN Biodiversity hot spots*). Φιλοξενεί πέραν των 750 φυτικών ειδών (44 % της ιθαγενούς χλωρίδας). Από αυτά, τα 72 είναι ενδημικά (50 % των ενδημικών) και τα 12 ζουν αποκλειστικά στο Τρόοδος και πουθενά αλλού στον πλανήτη. Η περιοχή φιλοξενεί 11 τύπους οικοτόπων του Παραρτήματος I και πέντε φυτά του Παραρτήματος II της Ευρωπαϊκής Οδηγίας (92/43/ΕΟΚ). Επιπρόσθετα, έχουν καταγραφεί πέραν των 100 ειδών αγρίων πτηνών, εκ των οποίων τα 11 περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ. Η γεωλογία της περιοχής είναι επίσης μοναδική. Το οφιολιθικό σύμπλεγμα του Τροόδους, είναι ηλικίας 90 εκατομμυρίων ετών και αποτελεί μέρος του βυθού της αρχαίας θάλασσας Τηθύς, που ανυψώθηκε πριν από 15 εκατομμύρια χρόνια περίπου, ως συνέπεια της σύγκρουσης της Αφρικανικής και Ευρασιατικής τεκτονικής πλάκας που σηματοδότησαν τη δημιουργία του νησιού. Όλα τα πιο πάνω, σε συνδυασμό με το ιδιαίτερο κλίμα και το τοπίο, καθιστούν το ΕΔΠ Τροόδους πόλο έλξης για χιλιάδες επισκέπτες λάτρεις της φύσης όπως, περιπατητές, χιονοδρόμους, βοτανολόγους, πτηνοπαρατηρητές και γεωλόγους. Το ΕΔΠ Τροόδους, αποτελεί κρατικό δάσος που διαχειρίζεται το Τμήμα Δασών με κύρια αντικείμενα την προστασία της περιοχής, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και τη δασική αναψυχή.

Υπόμνημα

- Μονοπάτι
- Χωματόδρομος
- Ασφαλτόδρομος
- Κύριος Ασφαλτόδρομος
- Αφετηρία
- Χώρος Στάθμευσης
- Χώροι Εστίασης
- Χώροι Υγιεινής
- Περιβαλλοντικό Κέντρο
- Δάσος
- Κατοικημένη Περιοχή
- Ποταμός

Αφετηρία

Η αφετηρία και το τέρμα του μονοπατιού *Άρτεμις* βρίσκεται 300m από τη διασταύρωση του δρόμου **Πλατεία Τροόδους-Πρόδρομος-Χιονίστρα** προς τη **Χιονίστρα**. Η αφετηρία είναι προσβάσιμη με ιδιωτικό όχημα και εναλλακτικά πεζή από την Κεντρική Πλατεία του Τροόδους που βρίσκεται σε απόσταση 2,3km από την αφετηρία του μονοπατιού. Χώροι στάθμευσης διατίθενται τόσο στην αφετηρία του μονοπατιού όσο και στην Πλατεία Τροόδους. Εναλλακτική πρόσβαση για την Πλατεία Τροόδους από Λεμεσό και Λευκωσία είναι οι καθημερινές διαδρομές αγροτικών λεωφορείων της ΕΜΕΛ (από και προς τη Λεμεσό - δρομολόγιο 64) και ΟΣΕΛ (από και προς τη Λευκωσία - δρομολόγιο ΒΔ39). Πληροφορίες σχετικές με τα δρομολόγια των αγροτικών λεωφορείων είναι διαθέσιμες στους συνδέσμους <http://www.imassolbuses.com/rural-routes> και <http://www.osel.com.cy> για και προς Λεμεσό και Λευκωσία, αντίστοιχα.

Nepeta troodi

Oenanthe cypriaca

Περιγραφή

Το μονοπάτι πήρε το όνομά του από τη θεά Άρτεμη, προστάτιδα των δασών, των βουνών και της άγριας ζωής. Σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία, η Άρτεμις ήταν κόρη του Δία και της Λητώ και διδυμη αδελφή του θεού Απόλλωνα, ήταν πανέμορφη, πανέξυπνη και πολλές φορές ιδιόρρυθμη και σκληρή.

Το μονοπάτι ακολουθεί κυκλική πορεία γύρω από τη **Χιονίστρα**, σε μέσο υψόμετρο τα 1850m και αποτελεί την ψηλότερη διαδρομή στην Κύπρο. Με την βοήθεια των πινακίδων πληροφόρησης του μονοπατιού, θα έχετε την ευκαιρία να εξερευνήσετε το δάσος και να θαυμάσετε μοναδικές ομορφιές όπως: τα δύο αιωνόβια δέντρα μαύρης πεύκης ηλικίας πέραν των 500 χρόνων, την πλούσια και σπάνια χλωρίδα με είδη όπως τα ενδημικά νεπέτα του Τροόδου (*Nepeta troodi*), τεύκριον (*Teucrium cyprium*), άλυσσο του Τροόδου (*Alyssum troodi*), χαχομηλιά (ή σπατζιά) του Τροόδου (*Salvia willeana*) και η ορχιδέα του Τροόδου (*Epipactis troodi*) και τα πετρώματα της περιοχής, όπως δουνίτη, χαρτζβουργίτη και πυροξενίτη. Στην πορεία θα έχετε την ευκαιρία να παρατηρήσετε ενδημικά είδη αγρίων πτηνών όπως την οινάνθη (*Oenanthe cypriaca*), το τσακαρούδι (*Parus ater cypriotes*) του Τροόδου, τον σταυρομούτη (*Loxia curvirostra guillemardi*), την κίσσα (*Garullus glandarius glanzerii*), τον δεντροβάτη (*Certhia brachydactyla dorotheae*) και αρκετά άλλα πιο κοινά είδη. Επίσης, θα απολαύσετε πολύ όμορφη θέα προς περιοχές και χωριά των επαρχιών Λεμεσού, Πάφου και Λευκωσίας.

Epipactis troodi

Ιστορικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν **Τα Τεισιά της Παλιάς Χώρας** τα οποία είναι ερείπια πρόχειρων οχυρωματικών έργων που κτίστηκαν κατά τον τελευταίο χρόνο της Ενετικής περιόδου της Κύπρου (1571μ.Χ.) από ομάδα Ενετών στρατηγών με στόχο να αμυνθούν κατά των Οθωμανών. Αφού παρακολούθησαν απ' εδώ την κατάληψη της Χώρας (Λευκωσίας), φοβούμενοι τη δύναμη των Οθωμανών, αποφάσισαν να παραδοθούν.

Υπηρεσίες

Στα γύρω χωριά του **Εθνικού Δασικού Πάρκου Τροόδου** θα βρείτε πολλές ταβερνούλες για να ξεκουραστείτε και να δοκιμάσετε την παραδοσιακή κουζίνα της Κύπρου, καθώς και παραδοσιακά τοπικά προϊόντα. Στην **Πλατεία Τροόδου** υπάρχουν καταστήματα, εστιατόρια, δημόσιες τουαλέτες και ξενοδοχεία, ενώ στην περιοχή της Χιονίστρας τη χειμερινή περίοδο λειτουργεί οργανωμένη χιονοδρομική πίστα. Παρέχεται, επίσης, πλούσιο δίκτυο υπηρεσιών δασικής αναψυχής που αποτελείται κυρίως από δέκα εκδρομικούς χώρους, τρεις κατασκηνωτικούς χώρους, 15 μονοπάτια μελέτης της φύσης, κέντρο περιβαλλοντικής ενημέρωσης (κοντά στην πλατεία), καθώς και **βοτανικό κήπο** και κέντρο επισκεπτών εντός του **μεταλλείου του Αμάντου**. Περισσότερη πληροφόρηση για τις υποδομές δασικής αναψυχής θα βρείτε στην ιστοσελίδα του Τμήματος Δασών <http://www.moa.gov.cy/forest>.

Τι πρέπει να προσέξετε!

Το Εθνικό Δασικό Πάρκο Τροόδου αποτελεί ανεκτίμητη φυσική κληρονομιά, που δανειστήκαμε από τους προγόνους μας, για να την παραδώσουμε στα παιδιά μας και στις επόμενες γενεές.

- ▶ Ο κίνδυνος πυρκαγιάς στην περιοχή είναι εξαιρετικά μεγάλος. Το άναμμα φωτιάς σε οποιοδήποτε σημείο του μονοπατιού, απαγορεύεται αυστηρά. Αποφεύγετε το κάπνισμα καθώς περπατάτε.
- ▶ Σεβαστείτε την ηρεμία του χώρου. Το δάσος αποτελεί το σπίτι για εκατοντάδες ζωικούς οργανισμούς και χώρο ξεκούρασης και ηρεμίας χιλιάδων άλλων επισκεπτών.
- ▶ Το κόψιμο φυτών, η απόσπαση πετρωμάτων και η παρενόχληση της πανίδας υποβαθμίζουν τα δασικά μας οικοσυστήματα και απαγορεύονται από τη Δασική Νομοθεσία.
- ▶ Ελέγξτε την πρόγνωση του καιρού για την περιοχή και προετοιμαστείτε κατάλληλα. Η περιοχή του Τροόδου χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα και έντονα καιρικά φαινόμενα όπως σφοδρούς ανέμους, καταιγίδες και κεραυνούς. Το περπάτημα κάτω από τέτοιες ακραίες συνθήκες δεν συστήνεται.
- ▶ Σε περίπτωση κινδύνου, η χρήση ασύρματης επικοινωνίας μπορεί να αποβεί σωτήρια. Ενημερώστε κάποιο δικό σας άτομο για την ώρα που μπαίνετε στο μονοπάτι και για την αναμενόμενη ώρα εξόδου σας.
- ▶ Μη βγαίνετε από την πορεία του μονοπατιού. Το περπάτημα έξω από το μονοπάτι και ιδιαίτερα στα βράχια, μπορεί να σας εκθέσει σε μεγάλο κίνδυνο από πτώση βράχων, ολίσθηση ή πτώση. Φοράτε πάντοτε κατάλληλα αντιολισθητικά υποδήματα.
- ▶ Μη ρυπαίνετε το περιβάλλον και πάρτε μαζί σας τυχόν σκουπίδια.
- ▶ Σε περίπτωση που αντιληφτείτε καπνό ή φωτιά επικοινωνήστε άμεσα με το Τμήμα Δασών (τηλ. 1407 χωρίς χρέωση).

Για οποιοδήποτε πληροφορίες, παράπονα, εισηγήσεις και βοήθεια επικοινωνήστε με τον τοπικό Δασικό Σταθμό Πλατρών, τηλ. 25421422, ή με τη Δασική Περιφέρεια Τροόδου τηλ. 22608512 και email: troadosdiv@fd.moa.gov.cy

Γ.Τ.Π. 85/2015 – 10.000
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Εκτύπωση: Κώνος Ατδ

Μονοπάτι Άρτεμις

Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής
Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
Τμήμα Δασών

